ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΤΡΙΤΗ 8 Ἰανουαρίου 1924

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ — ΕΤΟΣ Η. — ΑΡΙΘ. 2177 — ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΛΕΠΤΑ 30 — ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΤΡ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΣ — ΓΡΑΦΕΙΑ: Λεωφόρος Γεωργίου τοῦ Α'.

ΝΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Τὸ πολιτικὸν γεγονὸς τὸ ὁποῖον μᾶς παρουσίασεν ἡ δευτέρα συνεδρία τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὑπέχων πραγματικῶς ἱστορικὴν σημασίαν. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου ὡς Προέδρου τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως διὰ πανηγυρικῆς παμψηφίας ἀποτελούσης τὰ 98)οο τῶν ψηφισάντων εἶνε τὸ εὐχάριστον προάγγελμα τῆς ὁμαλῆς ἐξελίξεως τῆς πολιτικῆς καταστάσεως τῆς χώρας. Ἡ πολιτικὴ σύμπνοια καὶ ἡ φιλικὴ σύμπραξις ὅλων τῶν παραγόντων οἱ ὁποῖοι ἀνεγνώρισαν τὸ ἔργον τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐτίμησαν τὸν σκοπόν της, ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸ ἦτο ἀκριβῶς ἐκεῖνο ποὺ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο ἐπόθησεν ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ τὴν στιγμὴν ταύτην. Νὰ ὁμονοήσουν ὅλοι καὶ νὰ συμπράξουν ὅλοι ὅσοι ὑπεράνω πάσης ἰδέας καὶ παντὸς συμφέροντος τάσσουν τὴν ἰδέαν καὶ τὸ συμφέρον τὸ ἐθνικόν.

Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος διεκήρυξεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἀφ' ἧς ἐπάτησε τὸν πόδα του ἐπὶ τῆς πατρίου γῆς ὅτι οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ πρὸ παντὸς ὀφείλουν νὰ τρέφουν σέβας πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. Τοῦ ἀξιώματος τούτου σιωπηλὴν ἀναγνώρισιν ἀποτελεῖ ἡ ἐκδηλωθεῖσα πρὸς αὐτὸν ἐμπιστοσύνη τῶν κομμάτων ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει.

Καὶ προκύπτει ἤδη τὸ ζήτημα τοῦ σχηματισμοῦ κυβερνήσεως. Εἶναι προφανὲς ὅτι κανεὶς ἄλλος ἐκ τῶν πρωτοστατούντων εἰς τὴν πολιτικήν μας κίνησιν θὰ συγκεντρώσῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως εἰς βαθμὸν τοιοῦτον.

Ὁ Βενιζέλος φέρεται ἤδη ἑκὼν ἄκων εἰς ἀνάληψιν τῆς κυβερνητικῆς ἐξουσίας. Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ προβλέψωμεν ἐὰν ὑπείκων εἰς τὴν ἔκκλησιν ἂν αὐτὸν ἀνάγκην, θὰ δεχθῇ νὰ σχηματίσῃ κυβέρνησιν, πρᾶγμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπανειλημμένως ἐδήλωσεν ὅτι θὰ κρατηθῇ μακράν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, φρονοῦμεν, ὅτι ἡ ἄρνησίς του ἐν προκειμένῳ θὰ συνεπήγετο ἴσως καὶ ἄρνησιν ἀποδοχῆς τῆς Προεδρείας τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ὁπότε τὰ πράγματα θὰ ἐπανήρχοντο εἰς τὴν προτέραν ἀνώμαλον κατάστασιν. Τί θὰ συνέβαινε τότε; Καὶ τίνα ἐπιρροὴν θὰ ἐξήσκει ἐπὶ τῶν δευτερευόντων πολιτικῶν παραγόντων ἡ συμβουλευτικὴ παρουσία τοῦ κ. Βενιζέλου;

Θὰ εὑρεθῶμεν εἰς θέσιν νὰ καμαρώσωμεν ἕνα ἀνδρεικελῶδες συγκρότημα κυβερνήσεως τοῦ ὁποίου τὰς κινήσεις θὰ διηύθυνε παρασκηνιακῶς ὁ κ. Βενιζέλος; Ἀλλὰ δὲν εἶναι αὐτὸ ἡ ποθητὴ λύσις τὴν ὁποίαν εὔχεται καὶ περιμένει ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Ὁ λαὸς θέλει κυβέρνησιν ἰσχυρὰν καὶ ἀξίαν τοῦ ὀνόματός της.

Τοιαύτην κυβέρνησιν μόνον ἡ δυνατὴ καὶ θετικὴ πολιτικὴ προσωπικότης τοῦ Βενιζέλου ἠμπορεῖ νὰ τοῦ δώσει. Αὐτὸ πρέπει, νομίζομεν, νὰ τὸ ἀναγνωρίσει ὁ μέγας πολιτικός. Καὶ νὰ ὑποκύψει πρῶτον αὐτὸς εἰς τὸ πατριωτικὸν ἀξίωμα ποὺ ἐφρόντισε νὰ μᾶς διδάξει μόλις μᾶς ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν του. Νὰ σεβασθῇ τὴν ἔντονον ἀξίωσιν, τὴν ἀπαραλόγιστον θέλησιν τοῦ λαοῦ ποὺ ἐξεδηλώθη καθ' ὅλους τοὺς δυνατοὺς τρόπους. Νὰ τὴν σεβασθῇ καὶ νὰ κυβερνήσῃ.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ—ΣΚΕΨΕΙΣ

ΓΥΡΩ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

Θὰ εἶνε μόλις μιὰ τριανταριὰ χρόνια, ποὺ στὴν πρώτη δειλὴ ἐμφάνισή της καλλιτεχνικῆς φωτογραφίας, ὄχι μονάχα τὸ πολὺ Κοινό, μὰ καὶ οἱ πιὸ ἐκλεκτοὶ τότε διανοούμενοι, μὲ κάποια δόση περιφρονήσεως καὶ εἰρωνικοῦ (ἴκτου ἔκαναν τὸ ἑξῆς κλασσικὸ ἐρώτημα :

Εἶναι λοιπὸν καὶ ἡ Φωτογραφία τέχνη;..

Καὶ ἡ περίεργη αὐτὴ γιὰ τὴν ἐποχή μας ἀπορία δὲν ἦταν τότε ἀδικαιολόγητη : Μόλις ἡ φωτογραφία—ἐπιστημονικὸν φαινόμενον—ξεπόρτιζε ἀπὸ τὸ στάδιον τῆς ἐρεύνης, ἀφίνοντας τὸ Λαμπορατουάρ τοῦ Δαγουέρρου, δὲν εἶχε τὴν καλὴ τύχη νὰ πάρῃ τὴν φυσική της ἐξέλιξη. Εὐθὺς ἀμέσως τότε ὁ κοσμάκης ποὺ δὲν εἶχε τὰ μέσα, ὅπως οἱ ἀφεντάδες, νὰ παραγγείλῃ τὸ πορτραῖτο του σ' ἕναν καλλιτέχνη τοῦ πινέλου, ἔτρεξε νὰ σχηματίσῃ τὴν πελατεία τῶν ἀπαισίων, ἐκείνων φωτογραφικῶν ἀτελιὲ τῆς παληᾶς σχολῆς, καὶ ν' ἀποθανατίσῃ τὴ φάτσα του γρήγορα γρήγορα καὶ πρὸ παντὸς οἰκονομικά.

Ἔτσι ξεφύτρωσε μία τάξις ἀνθρώπων, ποὺ ἐφυτοζωοῦσαν βγάζοντας ὄχι φωτογραφίες ἀνθρώπων, ἀλλὰ φαμπρικάροντες γυαλιστερὲς χαλκομανίες ξοάνων, μ' ἐκεῖνο τὸ στερεότυπον ὕφος διακοσίων Ναπολεόντων, μὲ τὴν ἀπαραίτητη πολυθρόνα καὶ μὲ τὸ κλασσικὸ μιντῶ. Καὶ τὸ κακὸ ἦτον διπλό : ἐκολακεύετο ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος ἡ ἀνθρωπίνη κουφότης μιᾶς πελατείας ἀνιδέου, καὶ ἐξ ἄλλου σιγὰ σιγὰ κατεστρέφετο κάθε ἴχνος καλλιτεχνικῆς αἰσθητικότητος, ποὺ μποροῦσε νὰ ἔχῃ ἔμφυτο μέσα στὴν ψυχή του ὁ φωτογράφος.

Μὲ τέτοιες συνθῆκες ἔγινεν ἡ διαμόρφωσις τοῦ ἐπαγγελματία τοῦ φωτογράφου, ποὺ δηλητηριασμένος ἀπὸ τὴν τεχνικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς προσποιήσεως καὶ τῆς κοινοτυπίας τοῦ ἀτελιέ του, δὲν ἐστάθη ἱκανὸς νὰ παρατηρήσῃ τὴν Φύσιν μὲ μάτι καλλιτέχνη.

Ἔτσι, μόλις ἀπὸ τὰ σπάργανα ἀκόμα, πέφτοντες σὲ τέτοια κακὰ χέρια ἡ φωτογραφία ἀντὶ νὰ πάρῃ τὸ φυσικὸ τὸ φαρδὺ δρόμο τῆς τέχνης, ἐπῆρε τὸ δύσβατο ἐκεῖνο μονοπάτι, ποὺ τὴν ἐκράτησε τόσα χρόνια στὴ στασιμότητα καὶ ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ δημιουργηθῇ ἐναντίον της ἡ πρόληψις πῶς ἕνα τέτοιο μηχανικὸ μέσο αὐτομάτου φαμπρικαρίσματος χαλκομανιῶν, δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ εἶναι γνήσιο παιδὶ τῆς Τέχνης καὶ γνήσια ἀδελφὴ τῆς Ζωγραφικῆς καὶ τῆς Γλυπτικῆς.

Ἡ καλλιτεχνικὴ φωτογραφία μολαταῦτα ἐπρόβαλε δειλὰ δειλά, καὶ πέρνοντας στὴν ἀρχὴ μιὰ μικρὴ περιφρονημένη γωνίτσα, κατώρθωσε μέσα σὲ τριάντα χρόνια νὰ διεκδικήσῃ καὶ νὰ πάρῃ τὴ θέση ποὺ τῆς ἔπρεπε στὸ ναὸ τῆς Τέχνης. Καὶ τὸ θαῦμα αὐτὸ συνετελέσθη ἀπὸ μιὰν ἄλλη κατηγορία φωτογράφων : τοὺς ἐρασιτέχνας. Ἡ φωτογραφία εἶχεν ἀρχίσει νὰ διαδίδεται ὡς μέσον ψυχαγωγίας σ' αὐτοὺς ποὺ χωρὶς τὸ βιομηχανικὸ ὑπολογισμὸ τοῦ κέρδους, μὲ καινούργιες ἀρχὲς καὶ μὲ ὑγιὲς μάτι ἐμπόρεσαν νὰ παρατηρήσουν μὲ εἰλικρίνεια τὴ Φύση καὶ νὰ δημιουργήσουν σιγὰ σιγὰ ἔργα τέχνης ποὺ ἀπαθανατίζουν ἕνα Puyo στὴ Γαλλία, ἕνα Missone στὸ Βέλγιο, ἕνα Boissonnas στὴν Ἐλβετία, τὴν κυρία Braunn στὴν Ἀγγλία. Καὶ σὲ λίγα χρόνια οἱ ἐρασιτέχναι ἔγιναν τόσο πολυάριθμοι ὥστε μὲ Συλλόγους, Διαλέξεις, καὶ Φωτογραφικὰ Περιοδικὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἐπηρεάσουν τὸ Κοινό, κι' αὐτὸ ἀλλάζοντας γοῦστο νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τοὺς ἐπαγγελματίας φωτογράφους τοὺς ριζωμένους στὴ ρουτίνα ν' ἀλλάξουν νοοτροπία.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ φωτογραφία ἐμπῆκε παντοῦ : στὸ βιβλίο τῆς πολυτελείας, ὅσο καὶ στὸ Λαϊκὸ μυθιστόρημα, στὴν ἐφημερίδα καὶ στὸ εἰκονογραφημένο περιοδικὸ ὡς Τσιγκογραφία, Λιθογραφία, Φωτοτυπία· τὸ Κοινὸ ἐφωτίσθη πιὸ πολύ, καὶ προπαρασκεύασε ἔτσι ἕνα γερὸ ἔδαφος γιὰ νὰ ὑποδεχθῇ, μὲ τοὺς πιὸ λαμπροὺς οἰωνούς, τὸν παγκόσμιο κατακτητὴ τοῦ μέλλοντος κινηματογράφου... ἀλλ' αὐτὰ συνέβαιναν εἰς τὰς Εὐρώπας...

Στὴν Ἑλλάδα μας ποὺ ἀνέθρεψε μίαν πλειάδα καλλιτεχνῶν τοῦ ἀναστήματος ἑνὸς Φειδίου, ἑνὸς Πολυκλήτου, ἑνὸς Ζεύξιδος ποὺ εἶναι πατρὶς τοῦ Πανσελήνου τοῦ Greco (Θεοτοκοπούλου) τοῦ Ράλλη καὶ τοῦ Ιακωβίδου, ἡ πατρὶς θὰ ἔλεγα τῆς Τέχνης ὅπως τὴν ἀντιλαμβάνεται ὁ σημερινὸς κόσμος, βρισκόμαστε ἀπὸ φωτογραφικῆς ἀπόψεως στὴν ἐποχὴ τῆς «φανδιᾶς πορτοκαλέας».

Ὁ ἐπαγγελματίας φωτογράφος ἔμεινεν ὁ ἴδιος κι' ἀπαραλλακτος, φαμπρικάρων καὶ κατσοῦρες μὲ πολυτελεῖς ἀναστιγματικοὺς φακούς, ποὺ θὰ διέκρινες καὶ τὴν παραμικρὴ λεπτομέρεια, καὶ ρετουσάρων ὕστερα «ἐπὶ τὸ κολακευτικότερον» τὸ ὡραῖον φῦλον. Ὁ ἐρασιτέχνης ἐξακολουθεῖ νὰ μουτζουρώνῃ πλάκες ἀποθανατίζοντας τὸν ἑαυτόν του καὶ τὰ Δεσποινίδια τῆς γειτονιᾶς καὶ στὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς ἀφοῦ βοηθεῖ τὴ μονότονη ζωὴ καὶ διαπιστώνει ... πεῖ σὲ μιὰ γωνιὰ λεπτὰς καὶ μηχανὰς κτλ. ἂν μπορέσε νὰ «σκοτώσῃ» ἀντὶ ὀλίγων δραχμῶν τὸ ... τοῦ συνεργεῖο.

Στὸ πῦ γιὰ τὸ Κοινὸν ἀλλ' ... ! ἡ καλαισθητικὴ του νοοτροπία ἐχειροτέρεψε σὲ βαθμὸ ἀξιοδάκρυτον· γιατί ἄραγε; Ζητήσατε τοῦ, πλανοδίου; στιγμιαίου; !...

Εἶναι ἀληθινὴ ἀπελπισία γιὰ τοὺς ἑαυτούς μας νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὴν ὡραίαν Ἑλβετίαν ἕνας Boissonas καὶ τόσοι ἄλλοι καλλιτέχναι φωτογράφοι στὸν τόπον μας, ποὺ εἶναι γεμᾶτος παντοῦ μὲ ἀληθινὲς ἐποποιΐες καὶ πανοράματα τέχνης, νὰ γίνονται ἔνδοξοι καὶ ἑκατομμυριοῦχοι μὲ τὶς ὡραῖες ἑλληνικὲς εἰκόνες, σκηνὲς λαϊκὲς καὶ ὑποθέσεις τοῦ βίου μας ποὺ ἀποκομίζουν.

Ἐκεῖ ἐπάνω στὴν ψυχρὴ Ἑλβετία τὰ χαρτοπωλεῖα δὲν προκάνουν νὰ πουλοῦν Κάρτες, καὶ Ἀλμποὺμ ἑλληνικῶν ὑποθέσεων, ποὺ θησαυρίζουν τοὺς ἐκδότας καὶ ἡμεῖς ἐδῶ γινόμαστε καταναλωταὶ τῶν γυαλιστερῶν αὐτῶν «ταλλονῶν» «Made in Germany», ποὺ ἔπρεπε νὰ προξενοῦν ρίγη ἀηδίας.

Μὰ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν πνιγηρὰ Σαχάρα τῆς ἀδρανείας ποὺ πλακώνει τὴν ψυχὴ ἀπὸ ἀπογοήτευσι ἰδοὺ σὰν ὄασις παρηγορητικὴ ἔρχεται νὰ δροσίσῃ τὸν κουρασμένο διαβάτη ἕνα ἔργο. Ξεπροβάλει δειλὰ δειλὰ σὰν ἐλπίδα ἐδῶ στὴν Πατρίδα τῆς Σαπφῶς, τῆς μυριοστολισμένης Λέσβου, τὸ ἔργο τοῦ Χουτζαίου.

Ἔτυχε στὸ διάστημα ποὺ ἤμουν φοιτητὴς στὴ Γαλλία νὰ καταγίνω στὴ Φωτογραφία καὶ ἡ Τύχη ἔδωσε νὰ ἐκτιμηθοῦν μερικὰ ἔργα μου μὲ βραβεῖα ἀργυρὰ καὶ δύο εὐφήμους μνείας στὰ Σαλόνια τῆς Societé française de Photographie καὶ σὲ κάτι ἄλλους διαγωνισμοὺς Φωτογραφικῶν Περιοδικῶν σὰν τὸ Amateur Photographer τοῦ Λονδίνου ἔτσι εἶχα τὴν εὐτυχία νὰ εἰσχωρῶ στὶς πιὸ διακεκριμμένες ἐκθέσεις καὶ νὰ ἔλθω σὲ ἐπικοινωνία μὲ πολλοὺς ὀνομαστοὺς καλλιτέχνες στὴ Φωτογραφία.

Ξεύρω πῶς ἡ κριτικὴ δὲν εἶναι πρᾶγμα εὔκολο γιατί ἡ τέχνη δὲν εἶναι ἀπολυτη ὅπως κάθε τι σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, οὔτε ἐγὼ πάλι ἁπλοῦς ἐρασιτέχνης τολμῶ νὰ ἐπιδείξω ἀνάστημα ἑνὸς κριτικοῦ. Γράφοντας δύο λόγια γιὰ τὴν ἔκθεση τοῦ Χουτζαίου βρίσκομαι σὲ διπλῆ εὐχάριστη θέση : Ἀπέναντι τῆς συνειδήσεως μου, γιατί δὲν κολακεύω διόλου τὸν φίλο μου Χουτζαῖον, ἀπέναντι τοῦ Κοινοῦ εἰς τὸ ὁποῖον ἀφίνω τὰ ἔργα του μόνα τους νὰ μιλήσουν στὴν ψυχή ... ἔτσι ἀπαλλάσσομαι ἀπὸ τὸ βάρος τῆς Κριτικῆς. Ὁ Χουτζαῖος γεννημένος στὴν Ἀγιάσσο, μέσα δηλαδὴ σ' ἕνα ὑγιέστατο περιβάλλον ἀγροτικῆς ζωῆς καὶ μὲ ἔμφυτο στὴν ψυχὴ αἴσθημα καλλιτέχνη εἶχε τὴν ἀξιέπαινη δύναμι νὰ μὴ δηλητηριασθῇ τὴν ψυχή του μὲ τὴν ἐπαγγελματικὴν τοῦ φωτογράφου ρουτίναν .... ἔμεινεν ἐρασιτέχνης καὶ ὄχι ἐπαγγελματίας.

Τὸ καλλιτεχνικό του ἔργο βγαλμένο μέσα ἀπ' τὴν Ἑλληνικὴ ζωὴ τοῦ βουνοῦ καὶ τῆς παληᾶς, ἐκείνης δόξης τῆς Χριστιανοσύνης, τὰ αἰωνόβια μοναστήρια, ἀποτελεῖ πίνακες τῆς πιὸ πρωτότυπης τέχνης καὶ μιὰ ζωντανὴ διδασκαλία τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Προπούδων μας, ἐκείνου ποὺ σήμερα, ὕστερα ἀπὸ τόσων αἰώνων καταφρόνησι, γίνεται ἀντικείμενο σήμερα στὴ Δύσι τόσης μελέτης καὶ σεβασμοῦ : τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ.

Ἕνα τέτοιο ἔργο ποὺ ἔχει σημασία ὄχι μονάχα τοπικὴ γιὰ τὴ Λέσβο, ἀλλὰ Πανελλήνιον, γιατί δείχνει πῶς ἐγγίζουμε ἐπὶ τέλους σὲ μιὰ καινούργια περίοδο ἀναγεννήσεως, ἀξίζει τὸν κόπο νὰ τὸ ἐπισκεφθῇ κάθε διανοούμενος, πιὸ πολὺ ὅμως τὸ Κοινό : ἔχει νὰ διδαχθῇ περισσότερα.

Ἡ Φωτογραφία εἶναι κοντὰ στ' ἄλλα ἕνα μέσον ἐκλαϊκεύσεως τῆς Τέχνης, προσιτὸ στοὺς πολλούς· ὤφειλε νὰ γίνῃ ἀγαπητὴ σὲ ὅλους καὶ ἠθικῶς θὰ συνετέλουσε νὰ ἑδραιώσῃ τὰ πιὸ εὐγενικὰ αἰσθήματα, ποὺ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει ἔμφυτα μὰ ἀφίνει νὰ πνίγωνται μὲ ἀδιαφορίαν καὶ ὠχαδελφισμόν.

Θὰ ἤθελα μάλιστα νὰ συστήσω ἰδιαιτέρως στοὺς μαθητὰς καὶ στὴ νεολαία, ποὺ ὠφείλει νὰ συνεχίσῃ τὴ ζωὴ τῆς φυλῆς, μὲ καινούργιες ἰδέες ὑγιέστερες ἀπὸ τὶς δικές μας τὶς σκουριασμένες νὰ πάῃ στὴν ἔκθεσι ποὺ ὀργανώνει αὐτὲς τὶς ἡμέρες ὁ Χουτζαῖος στὸ «Πανελλήνιον».

Τοὺς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ διδαχθοῦν πῶς νὰ γίνουν ἐρασιτέχναι.

Πέτρος Καλονάρος

Δρ Νομικῆς τοῦ Γαλλ. Πανεπιστημίου

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Η ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΤΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ ΚΑΙ Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Τοῦ κ. Α. Πάλλη, μέλους τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς

Ἡ σύμβασις περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν ἡ ὑπογραφεῖσα μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας ἐν Λωζάνῃ τὴν 30ὴν Ἰανουαρίου 1923 ἀποτελεῖ τὸν καταστατικὸν χάρτην τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων. Διὰ τῆς πράξεως ταύτης τῆς περιβεβλημένης διεθνῆ κῦρος, ἡ Ἑλλὰς ἀνέλαβε ὡρισμένας ὑποχρεώσεις ὄχι μόνον ἀπέναντι τῆς Τουρκίας, ἀλλὰ καὶ ἀπέναντι τῶν προσφύγων. Ἐπομένως ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν διὰ τοὺς τελευταίους τούτους νὰ γνωρίζουν ποῖα εἶνε τὰ δικαιώματά των ἐκ τῆς συμβάσεως, πῶς ἐξασφαλίζονται, μέχρι ποίου σημείου μποροῦν νὰ ἐλπίζουν τὴν πραγματοποίησιν τῶν δικαιωμάτων τούτων καὶ κατὰ πόσον ταῦτα περιορίζονται ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἀπὸ πραγματικὰ γεγονότα ἄσχετα πρὸς τὴν σύμβασιν, ἀλλὰ ἔχοντα ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς.

Τὰ δικαιώματα τῶν προσφύγων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἀποκατάστασίν των, πηγάζουν ἀπὸ τὸ 14 ἄρθρον τῆς συμβάσεως ἔχον ὡς ἑξῆς (ἐδάφ. γ).

«Οὗτος (ὁ μετανάστης) δικαιοῦται κατ' ἀρχὴν νὰ λάβῃ ἐν τῇ χώρᾳ εἰς ἣν μεταναστεύει καὶ διὰ τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα τῷ ὀφείλονται, περιουσίαν ἴσης ἀξίας καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως οἵα ἡ παρ' αὐτοῦ ἐγκαταλειφθεῖσα».

Δηλαδή, ἐὰν ὁ πρόσφυξ ἐγκατέλειψεν εἰς τὴν Τουρκίαν ἀστικὸν κτῆμα, θὰ λάβῃ ἐπίσης ἀστικὸν κτῆμα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐὰν εἶχε ἀγροτικὸν κτῆμα ἐκεῖ, τὸ ἴδιον καὶ ἐδῶ, καὶ οὕτω καθεξῆς. Καὶ κινητὴν μόνον νὰ εἶχε περιουσίαν ἐν Τουρκίᾳ, δικαιοῦται ἐπίσης νὰ λάβῃ ἀνάλογον ἐνταῦθα, ἐφόσον ἡ ἀπαίτησις του ἤθελεν ἀναγνωρισθῇ ἐνώπιον τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς, διότι ἡ σύμβασις, διὰ τοῦ ἄρθρου 10, προβλέπει ἐκκαθάρισιν καὶ τῆς ἐγκαταλειφθείσης κινητῆς περιουσίας τῶν μεταναστῶν, ἡ δὲ ὑποχρέωσις, τὴν ὁποίαν ἀναλαμβάνει ἡ Κυβέρνησις, διὰ τοῦ ἄρθρου 14, εἶνε ἄνευ τινὸς περιορισμοῦ, οὔτε γίνεται διὰ τῆς συμβάσεως ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου οὐδεμία διάκρισις μεταξὺ τῶν ἐχόντων ἀπαιτήσεις ἐκ κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας.

Αὐτὴ λοιπὸν εἶνε ἡ θεωρία τῆς συμβάσεως θεωρία ποὺ καθιεροῖ ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως τὰ δικαιώματα τῶν μεταναστῶν. Ἴδωμεν τώρα πῶς παρουσιάζεται τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἐφαρμογὴν κατὰ περιορισμὸν τῆς θεωρίας.

Σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι ἡ διατύπωσις τοῦ ἄρθρου 14 «δικαιοῦται κατ' ἀρχὴν νὰ λάβῃ» ἀποδεικνύει ὅτι αὐτοὶ οἱ συντάξαντες τὴν σύμβασιν εἶχαν ὑπ' ὄψιν τὸ ἐνδεχόμενον ὅτι ἴσως αἱ δύο Κυβερνήσεις δὲν θὰ ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ἐφαρμόσουν ἀπολύτως τὸ σύστημα τῆς πλήρους ἀνταποδόσεως εἰς κτήματα καὶ διὰ τοῦτο σκοπίμως ἔθεσαν τὴν λόγῳ φράσιν εἰς τὸ κείμενον τῆς συμβάσεως.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 14 λοιπόν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς λοιπὰς διατάξεις τῆς συμβάσεως, ἐξάγεται ὅτι πᾶσα ἡ ἐγκαταλειπομένη παρὰ τῶν Μουσουλμάνων ἐν Ἑλλάδι ἀκίνητος περιουσία ὀφείλει νὰ περιέλθῃ εἰς τὴν ὁλότητα τῶν προσφύγων κτηματιῶν, μικρῶν τε καὶ μεγάλων, καὶ ὅτι, ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τοιούτων κτημάτων, τὸ ἔλλειμμα ὀφείλει νὰ συμπληρωθῇ διὰ κτημάτων ἄλλης προελεύσεως ἢ καὶ διὰ χρημάτων. Ἡ κυριότης τῶν ἐν λόγῳ Μουσουλμανικῶν περιουσιῶν τυπικῶς μὲν μεταβιβάζεται εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, ἀλλὰ ὑπὸ περιωρισμένην μορφὴν πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τῆς ρυθμίσεως τῆς διανομῆς τῶν κτημάτων μεταξὺ τῶν προσφύγων.

Τοιαύτη πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ ἔννοια τῆς φράσεως τοῦ ἄρθρου 14 (ἐδάφ. α) «ἥτις περιουσία θέλει παραμείνῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως τῆς χώρας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ὁποίας αὕτη κεῖται». Δηλαδὴ τὸ Κράτος ὑπέχει μᾶλλον θέσιν κηδεμόνος, ὅστις διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τῶν κηδεμονευομένων ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως αὐτὴ μὴ ὑποστῇ καμμίαν ἐλάττωσιν ἢ ζημίαν».

Τὰ Μουσουλμανικὰ κτήματα ἐν Ἑλλάδι μποροῦν νὰ διαιρεθοῦν εἰς τρεῖς τάξεις, τὸ κεφαλοχώρια, τὰ τσιφλίκια καὶ τὴν ἀστικὴν περιουσίαν. Χωρὶς νὰ ἔχῃ γίνῃ ἀκόμη καμμία ἐπίσημος ἀπογραφὴ καὶ ἐκτίμησις τῶν κτημάτων τούτων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιχειρήσῃ ἡ Μικτὴ Ἐπιτροπή, φαίνεται ἐκ τῶν προτέρων ὅλως ἀπίθανον ὅτι ταῦτα εἶνε δυνατὸν ποτὲ νὰ ἰσοφαρίσουν, εἴτε κατ' ἀξίαν, εἴτε κατ' ἔκτασιν, τὰ παρὰ τῶν προσφύγων ἐγκαταλειφθέντα ἐν Τουρκίᾳ. Δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψει τὸν ἀριθμὸν τῶν προσφύγων - ἄνω τοῦ ἑκατομμυρίου - ἐν παραβολῇ πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους, οἱ ὁποῖοι ἀνέρχονται κατὰ προσέγγισιν εἰς 450,000 (συμπεριλαμβανομένων καὶ 100,000 περίπου, οἵτινες εἶχαν μεταναστεύσει ἀμέσως μετὰ τὸν Βαλκανικὸν πόλεμον ἐκ τῆς Κεντρικῆς καὶ Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ τῶν ὁποίων τὰ κτήματα ἐπίσης θὰ συνυπολογισθοῦν εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 3 τῆς συμβάσεως).

Καὶ ἐὰν ἀκόμη παραδεχθῶμεν ὅτι ὅλοι οἱ Μουσουλμᾶνοι εἶνε κτηματίαι, ὅπως πράγματι συμβαίνει διὰ τοὺς πλείστους, καὶ ὅτι μεταξὺ τῶν Μουσουλμάνων ὑπάρχει πολὺ μεγαλειτέρα ἀναλογία „μεγάλων κτηματιῶν παρὰ μεταξὺ τῶν ἡμετέρων ἡ δυσαναλογία τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μεταναστῶν „εἶνε παρὰ πολὺ μεγάλη, ὥστε νὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπέλθῃ ἰσοζύγιον. Ὅταν δὲ προσθέτως λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι τινὰ τῶν Μουσουλμανικῶν κτημάτων εἶνε βεβαρημένα ἢ ὑπόκεινται εἰς διαφόρους δουλείας, πρέπει νὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς ἐὰν τὰ ἐλεύθερα πρὸς διάθεσιν κτήματα φθάσουν τὰ δύο τρίτα τῆς ἐγκαταλειφθείσης παρὰ τῶν προσφύγων ἀκινήτου περιουσίας.

Τὰ Μουσουλμανικὰ κεφαλοχώρια εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπηλλαγμένα τοιούτων βαρῶν. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ὅλην ἔκτασιν ποὺ ἔπρεπε νὰ περιέλθῃ δυνάμει τῆς συμβάσεως εἰς τὴν κτηματικὴν ὁμάδα τῶν προσφύγων ὀφείλομεν νὰ ἐκπέσωμεν τὰ κεφαλοχώρια ἐκεῖνα τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἀνεχώρησαν μετὰ τὸν Βαλκανικὸν πόλεμον καὶ ὅπου ἐγένετο κατὰ τὸ 1913-14 ἐγκατάστασις προσφύγων ἐκ Βουλγαρίας (Στρωμνίτσης, Μελενίκου, Ὀρτάκιοϊ κλπ.), Σερβίας (Γευγελῆς) καὶ Καυκάσου. Τοιαῦται ἐκτάσεις ὑπάρχουν ἀρκεταὶ εἰς τὰς ὑποδιοικήσεις Κιλκὶς καὶ Σιδηροκάστρου τῆς Μακεδονίας.

Ἐπὶ τῶν τσιφλικίων ὅμως ὑπάρχουν κεκτημένα δικαιώματα τρίτων, τὰ ὁποῖα ἐλαττώνουν σοβαρῶς τὴν πρὸς διανομὴν εἰς τοὺς πρόσφυγας διαθέσιμον ἔκτασιν. Τὰ κτήματα αὐτὰ καλλιεργοῦνται ἐν μέρει ἀπὸ ἐντοπίους κολλήγους ἐφόσον δὲ τὸ Κράτος ἔχει ἤδη ἀναγνωρίσει διὰ νόμου τὸ δικαίωμα τῶν κολλήγων πρὸς ἐγκατάστασιν ἐντὸς τοῦ κτήματος ποὺ καλλιεργοῦν, ἕπεται ὅτι θὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὴν ὁμάδα ἡ ἔκτασις τῶν κλήρων ποὺ δικαιοῦνται νὰ λάβουν οἱ κολλῆγοι, δυνάμει τοῦ σχετικοῦ ἀγροτικοῦ νόμου περὶ ἀπαλλοτριώσεως καὶ ἔτσι μόνον τὸ περίσσευμα τῶν γαιῶν θὰ μείνῃ διαθέσιμον διὰ τοὺς πρόσφυγας. Τὸ περίσσευμα τοῦτο κινδυνεύει νὰ περιορισθῇ ἀκόμη περισσότερον ἐὰν πρόκειται νὰ δοθοῦν κλῆροι καὶ εἰς τοὺς παρακεντέδες καὶ διαφόρους ἐπαγγελματίας τοὺς ἐγκατεστημένους ἐντὸς τοῦ χωρίου, ὅπως προβλέπει ὁ νόμος 2052.

Ἕτερον κεκτημένον δικαίωμα ἐπὶ τῶν Μουσουλμανικῶν τούτων κτημάτων, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παρίδῃ ἡ Κυβέρνησις, εἶνε τὸ τῶν ἀκτημόνων ἐντοπίων καλλιεργητῶν ποὺ, εἰς πλεῖστα μέρη τῆς Μακεδονίας, Κρήτης καὶ Χίου, ἀποζοῦν ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν τοιούτων κτημάτων. Ὡς παράδειγμα δυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν τὰς βακουφικὰς γαίας τῆς πόλεως Βερροίας, τὰς ὁποίας ἀνέκαθεν καλλιεργοῦν ἀκτήμονες Ἕλληνες καλλιεργηταὶ κάτοικοι τῆς Βερροίας.

Δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ στερήσῃ ἡ Κυβέρνησις τοὺς ἀνθρώπους τούτους τῶν ἐν λόγῳ γαιῶν, διότι τότε καὶ αὐτοὶ θὰ περιήρχοντο σχεδὸν εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν μὲ τοὺς πρόσφυγας. Αἱ παρ' ἐντοπίων οὕτω καλλιεργούμεναι Μουσουλμανικαὶ γαῖαι ἀντιπροσωπεύουν, ἰδίως εἰς τὴν Μακεδονίαν, ἔκτασιν ἀρκετὰ σεβαστήν. (ἀκολουθεῖ)

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΧΟΥΤΖΑΙΟΥ

Ἡ Λεσβιακὴ Ἔκθεση τῶν Τοπείων τοῦ Χουτζαίου μεταφέρεται στὴ σάλα τῆς Δημαρχίας γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ τὴ δοῦνε ὅλες οἱ φιλότεχνες κυρίες μας.

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

— Αὔριον καὶ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου δὲν δέχεται ἐπισκέψεις ὁ κ. Στέφανος Τζελαΐδης.

— Ἐπέστρεψεν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ ἐκ Γέρας κ. Γ. Τακτικὸς, κομίσας πλουσίαν συλλογὴν ἐμπορευμάτων.

ΤΟΠΙΚΑ

ΤΟ ΠΡΟΧΘΕΣΙΝΟ ΔΡΑΜΑ

Μία τραγικὴ αὐτοκτονία.— Εἷς μίαν σοφίταν ἔξη ἄνθρωπος πνευματιστής. — Κατεγίνετο μὲ ὁδοντοϊατρικὰ ἐργαλεῖα.— Ἠτο γλωσσοδιδάσκαλος. πάσχων ἀπὸ νευρασθένειαν. — Ἐδίδασκεν Ἐσπεράντο καὶ ἠυτοκτόνησε διὰ μορφινοενέσεως.

Μία πολὺ πρωτότυπος αὐτοκτονία διεδραματίσθη πρωΐας εἰς τὸ γνωστὸν ξενοδοχεῖον «Νέα Ἑλλὰς» τοῦ κ. Ἀντ. Πετρέλλη. Μέσα εἰς μίαν σκοτεινὴν σοφίταν ἐπάνω ἀπὸ τὴν σκάλαν τῆς ἀνόδου, κατώκει ἀπὸ καιροῦ ὠθεὶς γέρων Ἀϊβαλιώτης, ἀκούων εἰς τὸ ὄνομα Χρῆστος Πανζιώρης. Ἡ σοφίτα στενύτατη καὶ σκοτεινὴ ὡσὰν τρώγλη φυλακῆς, φωτίζεται μόλις ἀπὸ δύο μικρὰς φεγγίτας. Ἕνα μικρὸ κρεββάτι εἰς τὴν γωνίαν, φορτωμένο ἀπὸ σκεπάσματα, ἕνα ξύλινο τραπεζάκι καὶ μία καθέλα ἀποτελοῦν τὴν μόνην ἐπίπλωσιν. Ἐπάνω στὸ τραπέζι ἕνα λαβοκάντηλο διὰ τὸν νυκτερινὸν φωτισμόν. Διάφορα ἐπιστημονικὰ βιβλία, ἐργαλεῖα ὀδοντοϊατρικῆς καὶ πλουσία συλλογὴ φαρμάκων, συμπληρώνουν τὸ περιβάλλον.

Μέσα εἰς τὸ ἀπομονωτήριον αὐτὸ ἐξευτελίζετο ἰδιοτρόπως ἡ ζωὴ τοῦ γέροντος. Ἦτο οἰκονομικῶς αὐτάρκης. Ἐγνώριζε καὶ παρέδιδε μαθήματα γλωσσῶν καὶ λογιστικῆς. Κατεγίνετο εἰς τὴν μελέτην τοῦ Ἐσπεράντο καὶ ἔκαμνε πειράματα... πνευματισμοῦ καὶ ὑπνωτισμοῦ.

Συγχρόνως ἐσπούδαζε τὴν ὀδοντοϊατρικὴν καὶ εἶχε μόρφωσιν ἐγκυκλοπαιδικὴν ἀρτίαν. Ὁ ἰδιόρρυθμος αὐτὸς γέρων εἶχε κρίσεις νευρασθενείας. Ἔπασχε πολὺ καὶ τελευταίως ἡ ζωή του εὐρίσκετο εἰς στάδιον χρησιμότητος. Ἀπέφευγε συστηματικὴν θεραπείαν καὶ μόλις πρὸ τινων ἡμερῶν ὑπείκων εἰς τας παρακλήσεις τῶν συγγενῶν του ἐδέχθη νὰ τὸν μεταφέρουν πρὸς νοσηλείαν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον. Ἡ μεταφορὰ ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ τὴν ἰδίαν ἡμέραν ποὺ διεδραματίσθη ἡ αὐτοκτονία του.

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν, τὴν 2 μ. μ. ὥραν, ἔκαμεν εἰς ἑαυτὸν ἰσχυροτάτην ἔνεσιν μορφίνης ἀφ' οὗ ἐλειδώθη μέσα εἰς τὴν σοφίταν του. Τὸ γκαρσόνι τοῦ ξενοδοχείου Ἰωάν. Παϊσατζῆς, μετὰ μίαν ὥραν ἤκουσε γογγυσμούς. Ἤρωσε πάθησε ν' ἀνοίξη τὴν θύραν ἀλλά, ὅπως εἶπαμε, ἦτο κλειδωμένη. Ἔσπευσε τότε καὶ εἰδοποίησε τὸν ἐξάδελφον τοῦ αὐτόχειρος κ. Παν. Μαντσαμαδώτην ὁ ὁποῖος διέρρηξε τὴν θύραν. Ὁ γέρων ἐσιμωθάνατος ἦτο ξαπλωμένος στὸ κρεββάτι εἰς ἀφασίαν. Ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τοῦ πάρουν λέξιν. Ὑπέφερε τρομερὰ καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὴν ἑπομένην ἡμέραν ἐπροκειτο νὰ γίνῃ ἡ ἐπίσημος κηδεία του. Ἀπέθανε τὸ πρωΐ.

Ὁ αὐτόχειρ ἦτο κουφὸς καὶ κάτισχνος. Ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἐτρέφετο μόνον μὲ γάλα. Τὴν παρασκευὴν εἶχε ζητήσει νὰ ἀγορασθῇ κρέας γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ φαρμακα κατὰ τοῦ πυρετοῦ ποὺ τὸν ἐβασάνιζε. Ἡ αὐτοκτονία προφανῶς ὀφείλεται εἰς ὀξεῖαν κρίσιν τῆς νευρασθενείας ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔπασχε. Εὑρέθη ἐπιστολὴ του πρὸς τὸν ξενοδόχον μὲ τὴν ὁποίαν τὸν ηὐχαρίστει διὰ τὴν καλοσύνην καὶ εὐγένειαν ποὺ τοῦ ἔπεδειξε κατὰ τὸ διάστημα ποὺ διέμενε στὸ Ξενοδοχεῖον. Ἄλλη ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἐξάδελφόν του Μαντσαμαδώτην, τὸν καθίστα κληρονόμον τῆς περιουσίας του. Τρίτη ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομίας ἐπεζήγει τοὺς λόγους τῆς αὐτοκτονίας του, τοὺς ὁποίους ὁ ἴδιος ἀποδίδει στὴν ἀρρώστειαν του.

Τὸ κείμενον τῆς ἐπιστολῆς, πρὸς τὸν ξενοδόχον εἶνε τὸ ἑξῆς:

Μυτιλήνη 6 Ἰανουαρίου 1924

Ἀγαπητὲ Ἀντώνη Πετρέλλη

Ἔμεινα πολὺ εὐχαριστημένος κοντᾶρου καὶ λυπᾶμαι ποὺ ἀπεφάσισα νὰ σὲ στεναχωρῶ. Ἐπὶ δέκα ἡμερονύκτια ἔχω διαρκῶς πονοκέφαλον καὶ ἀϋπνίαν. Παρακαλῶ νὰ παραδώσετε τὰ πάντα μου καὶ τὰς ἀποσκευάς μου εἰς τὸν γνωστὸν ὑμῖν ἐξάδελφόν μου Παν. Μανδαμαδώτην, ὅστις εἶνε γενικὸς πληρεξούσιος καὶ κληρονόμος μου.

Σᾶς χαιρετῶ διὰ παντὸς

Χρῆστος Γ. Παντζάρης

Καθ' ἃ ἐπληροφορήθημεν ὁ αὐτοχαρισθεὶς ἦτο κωφὸς καὶ ἄλλοτε μίαν ταλε ἐπεχείρησε ἀπόπειραν αὐτοκτονίας, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πρώτου διωγμοῦ, ὅταν ἀπελήχθη ὑπὸ τῶν Τούρκων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀσίας. Ἡ ἀπόπειρα ἔναινη προελήφθη. Χθὲς τὴν 11 π. μ. ὥραν ἐγένετο ἡ κηδεία του.

— **Τὸν ἐπετσάκωφαν διὰ μαχαίρας**

Χθὲς περὶ τὰς μεσονυκτίους ὥρας, οἱ Παναγ. Ποντζὸς καὶ Ἀργύρ. Μπαγᾶ, ἐρασιτεχνικὰ μετὰ τοῦ ἀγροφύλακος Παναγ. Ρήγα, παρὰ τὴν ἀποβάθραν, καὶ ἀναπασαντες τὸς μαχαίρας των ἔκαμαν ἀνατομικὰ πειράματα ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἀτυχοῦς ἀγροφύλακος. Ἐκ τῶν βραχιόνων ὁ μὲν πρῶτος συνελήφθη, ὁ δὲ δεύτερος ἔφευγε ἀπὸν.

— **Κατάργησις ἀδειῶν**

Ἡ Διοίκησις Χωροφυλακῆς πληροφορεῖ ὅτι ἄπασαι αἱ ἐδοθεῖσαι πρὸ τῆς Στρατ. Διοικήσεως ἄδειαι ἀπλῆσ ἀφορίας καὶ περαιτέρω ἰῶν ὡρῶν ἐργασίας τῶν καταστημάτων καταργήθησαν.

— **Ὁ Ἀθλητικὸς Σύλλογος καὶ ἡ Πρωτοχρονιά**

Πληροφορούμεθα ὅτι ὁ Παλλεσβιακὸς Ἀθλητικὸς Σύλλογος ἐργάζεται ὅσο μπορεῖ γιὰ νὰ μᾶς παρουσιάσει τὴν Πρωτοχρονιὰ ἕνα τέλειο κόσμο γιὰ τὰ καλύτερα. Ἔχει συγκεντρώσει ὅλους τοὺς φιλομένους τριγυρνδιὰς τῆς Μυτιλήνης καὶ δέκα πέντε σχεδὸν ὄργανα, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ λαμπροῦ μαέστρου κ. Σωφρονίδη καὶ τοῦ δυνατοῦ βιολίστα κ. Ν. Παπγιόν. Δὲν ἔχ μεν καμμὰν ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ κωμωδία μας θὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ θὰ ὑπάσῃ ξεπ τοὺς νέους, ποὺ προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπο νὰ ξαναφέρουν τὸν ἀθλητισμὸ στὸ νησί μας, νὰ διώξουν τὴ νωθρότητα ποὺ ἐπικρατεῖ στὴ ζωή μας, καὶ νὰ διαπάσουν ὡραῖα ἀγαλματώδη κορμιά.

Ἀκολουθοῦντας τὸ λαμπρὸ παράδειγμα τῶν παλαιῶν ἀθλητικῶν μας συλλόγων τοῦ «Διαγόρα» καὶ τοῦ «Ἀτλαντος» ποὺ πρὸ δίκη τὴν τυραννικὴ ἐπιβολὴ τοῦ τότε Τουρκικοῦ καθεστῶτος εἶχαν ἐπιτυχῶς σταδιοδρομήσε, ὑπόσχονται νὰ ξαναζωντανέψουν τὶς ἀρχαῖες ἡμέρες μὲ μεγαλύτερη ἐπιτυχία καὶ νὰ ἐπιτύχουν γρήγορα πολλοὺς ἀθλητικοὺς θριάμβους μέσα στὸ Πανελλήνιον ὁρίζοντα. Ὁ Δῆμος Μυτιλήνης, ἐπιμὸν τοῦ, ὡραίου, σκοποῦ τῶν νέων προσφέρει τὸ κατάλληλον γήπεδον τὸ ὁποῖον θὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς γυμναστήριον. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν καλένδων, ἡ ὑδικὴ ὑποστηριξις τῶν συμπολιτῶν μας, φαντάζομεθα καὶ ἐλπίζομεν νὰ εἶναι ἐξ ἴσου γενναία καὶ παρομοιητική. Κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχει ἀντίρρησιν ὅτι τοιοῦτον εἶδος προσπάθειαι τιμοῦν πρὸ παντὸς τὸν τόπον καὶ τὴν κοινωνίαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν προέρχονται.

— **"Ἕνας ἀμοιβαῖος καυγᾶς τοὺς ὁδήγησεν εἰς τὸ φρέσκο**

Χθὲς περὶ ὥραν 11ην νυκτερινὴν οἱ Ἰωάννης Καϊφόπουλος καὶ Γεώργιος Κεχαγιᾶς, ὑδυάνιες εἰς τὸν Βάϊκον ἐξεπλησσον ἐναντίον ἀλλήλων εἰ, ὕβρεις καὶ βωμολοχίας. Ἐπηκολούθησεν ἐπεμβασις ἀστυνομικῆ, ἀπετέλεσμα τῆ, ὁποίας ὑπῆρξε, κατόπιν ἑνὸς γενναίου ὑβρισμικοῦ λουσίματος, ποὺ ἔπῆραν τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα καὶ ἀπὸ τοὺς δύο νυκτερινοὺς ἥρωας, νὰ ὁδηγηθοῦν εἰ τελευταῖοι ἐν πομπῇ εἰς τὸ φρέσκο.

— **Ἡ ὑγειονὴ κατάστασις**

Κατ' ἀνακοίνωσιν τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας, κατὰ τὸ διαρρεῦσαν δεκαήμερον τοῦ Ἰανουαρίου ἐσημειώθησαν 3 κρούσματα τυφοειδοῦ, ὁ ἐνδυσεῖας καὶ γρίππης 1, Θάνατος οὐδείς.

Εὐχαριστήρια

Ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Κυριῶν τοῦ Ἀσύλου, εὐχαριστεῖ θερμῶς τὸ Μυτιληναϊκὸν κοινὸν πάντος φύλου καὶ πάσης τάξεως διὰ τὴν ἀμέριστον ὑμνὴν καὶ ἠθικὴν ὑποστήριξιν τὴν ὁποίαν παρέσχε πάντοτε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἠρόσκλεῖ ὅλους ὅσοι ἐκτίμοῦν τὸν σκοπὸν τῆς νὰ τιμήσουν τὴν ἐορὴν τοῦ Δέηδρου ποὺ θὰ γίνῃ τὴν Πέμπτην, ὥραν 2.30 μ.μ. εἰς τὸ Ἄσυλον Παιδὸς καὶ νὰ συμπεσοχὴν εἰς τὴν χαρὰν τῶν ὀρφανῶν.

«Ἀλκαῖος»
«Ὁ ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΚΗΝ»

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀριστοτεχνικὸ ἔργο, ποὺ πρωβλλεται μονὸν ἀπόψε στὸν «Ἀλκαῖο» ὁλόκληρον καὶ τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀναβληθῇ ἕ-εκα τοῦ καιροῦ. Ἂς σπεύσουν λοιπὸν ὅλοι νὰ θαυμάσουν καὶ ἀπολαύσουν τὸν κολοσσὸν αὐτὸν τῆ, κινηματογραφία, συνοδευ.ε μουσικῆ.

Ψυχὴ «ΒΙΝΤΟΣ».

Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα Μυτιλήνης
Εἰδοποίησις

Ἐνοικιοζεται δὰ πλειόδοσις ἐν μαγαζείον τοῦ Πολιτικοῦ Νοσοκομεῖου Μυτιλήνης κειμενον κατωθι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγ. Θεράποντος καὶ ἐναντι τοῦ Καφενείου τὸ Πανελλήνιον.

Ἡ κατακύρωσις γενήσεται τὴν προσεχῆ Πέμπτην 10ην τρεχόντος καὶ ὥραν 12ην ἀκριβῶς, ἐν τῷ Γρ.φείῳ τῆς Ἐφορίας καὶ ἐνώπιον αὐτῆς.

Περισσότεραι πληροφοριαι δίδονται καθ' ἑκασὴν εἰς τὸ Γρ.φεῖον τῆς Ἐφορίας τοῦ Πολιτικοῦ Νοσοκομείου.

Μυτιλήνη τῇ 5 Ἰανουαρίου 1924.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐφορίας

3—5

ΜΕΓΑΣ ΕΚΠΕΣΜΟΣ

εἰς τὸ Χρυσοχοεῖον

Μ. ΣΑΡΑΝΤΙΝΟΥ

εἰς ὅλα τὰ εἴδη.

Πρὸ παντὸς εἰς τὰ ἀδρομάντια κοσμήματα ὑπερχυ.ὰ πέτρες λιτὲ, μὲ *1000* ὀρχ. τὸ κρατ. «ἐσορτὲ». Ὡρολόγια Ἡρωσιὲ, με ἐγγυησὶ 9,50 ὀρχ.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΘΑΛΑΣΣ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΑΛΗΟΥ

Τὸ ἀτμόπλοιον «ΣΙΜΗΤΣΑΙ» ἀνοχωρεῖ τῇ 10ῃ Ἰανουαρίου ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 6 μετὰ μεσημβρίαν διὰ Διδέαγατς, Κεβάλαι, Θεσσαλονίκην, Βόλον, Χαλκίδα καὶ Πειραιᾶ.

Τὸ ἀτμόπλοιον «ΑΝΤΙΓΟΝΗ» ἀναχωρεῖ τῇ 10ῃ Ἰανουαρίου ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 10ην πρὸ μεσημβρίαν διὰ Χίον καὶ Πειραιᾶ.

Ἐκ τοῦ Πρακτορείου

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

στὴν συνοικία Σουρῆ Μπαμπᾶ. Πληροφορίες εἰς τὰ γραφεῖά μας.

«HALCYON LINE»

ΑΓΓΛΟΑΜΕΡΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Τακτικὰ δρομολόγια ἀπὸ καὶ διὰ Ἀμβέρσαν, Ρόττερδαμ, Ἀμστερδὰμ, Ἀμβούργον, Ἑλλάδα, Ἀνατολὴν καὶ Μαύρην Θάλασσαν.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 1 Ἰανουαρίου 1924 Κ, . . .

Λαμβάνομεν τὴν ἡμὴν νὰ πληροφορήσωμεν ὑμᾶς; ὅτι μας ἀνετέθη διὰ τὴν Νήσον Λέσβον τὸ Πρακτορεῖον τῆς ἄνω Ἀτμοπλοϊκῆς Ἑταιρίας.

Τὸ s|s «EMMAPARK» ἐγκαινιάζει τὴν γραμμὴν διὰ τοὺς ἄνω λιμένας, ἀποπλεῖ ἐξ Ἐλ Πειραιῶς, περὶ τας 25|30 Ἰανουαρίου 1924, ἐπακολουθοῦν δὲ κατὰ 14ήμερα χρονικὰ διαστήματα τὰ s|s «JUANAPARK» ACNETAPARK» καὶ «ELORAPARK».

Ἔχοντες, ὑπ' ὄψει τὰ προσόντα τῶν ἀτμοπλοίων, ἅπαν καθ' ὁ νεότευκτα εἶναι ἐφωδιασμένα μὲ ὑπλὰ καταστρώματα καὶ ὅλα τὰ χρεώδη διὰ τὴν καλὴν διατήρησιν τῶν φορτίων ἰδίως Καπνῶν, Ἐλαίων καὶ Σαπώνων, πεποίθαμεν ὅτι θὰ ἔλεστε παρέξει τὴν προτίμησίν σα, εἰς αὐτὰ Τὰ ἀτμόπλοια ταῦτα θὰ προσεγγίσωσι καὶ εἰ, Μυτιλήνην.

Διατελοῦμεν μετὰ πάσης τιμῆς

Τραπεζα Γαλλη και Μεσογειου

Προκήρυξις δημοπρασίας

Τὴν πρωΐαν τῆς Δευτέρας ὁ Ἰανουαρίου Νέου ἔτους, καὶ περὶ ὥραν 3—4 μ. μ. ἐκτιοται εἰς δημόσιον πλειοψηφίαν ἡ Ἐλαιοπυρηνικὴ τοῦ Κουτσικοῦ ἐλαιοτριβεῖον Φιλιᾶς, κατὰ σταθμὰ συμφωνα μὲ τους ὅρους, ὧν οἱ βουλομενοι συνιστανται νὰ λαβωσι γνῶσιν πάρα τοῦ Κουτσικοῦ Γραφείου καθ' ἑκάστην ἀπὸ ὥρας 9—12 π. μ. καὶ 2—5 μ. μ.

Ἐν Φιλιᾷ τῇ 31 Δηκεμβρίου 1923.

Ὁ Πρόεδρος Φιλιᾶς

3—3 *Δ. Μπίνος*

Περιλήψις διακηρύξεως

Ὁ προὸδρος τῆς Διοικήσεως, Ἀγιασσου διακηρυττει ὅτι :

Διοίκεσις τῆς πλειοδοσίας δημοπρασιαν ἡ ἐκποιήσις του ἐλαιοκυρηνου, τῆς ἐφετινῆς ἐσοδείας του ἐλαιοτριβείου τῆς Κοιτσικίου, ἀ.ερχομένου εἰς ὅλους περίπου ὁγκολογικὰ χιλιὰδας (50,000). Ἡ δημοπρασια ἀρχεται ἀπὸ τὴν 5ὴν Ἰανουαρίου τ. ἐ. καὶ λήγει τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 12ὴν π. μ. ἐ. τῷ Διοικεῖῳ Γραφείῳ.

Οἱ βουλομενοι νὰ λαβωσι γνῶσιν συνιστανται νὰ λαβωσι γνῶσιν τῶν ὅρων παρὰ τῷ Γραφείῳ τῆς Διοικήσεως, Ἀγιασσου.

Ἐν Ἀγιασοφίῃ τῇ 4 Ἰανουαρίου 1924

Ὁ πρόεδρος,
τῆς Κοινοτικῆς Διοικήσεως
Δ. Χ. Σπύρου

2—3

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ἀλεξ. Βορεοπουλου

καὶ Κ. Χατζηζαγανη

Ἐ. Δαβαλῆ

Πλατεία Δυσῆς παραλλήλως Λιμεναρχείου.

Ἐκτελωνισμὸς

Προμήθειαι, Ἀντιπροσωπεῖαι.

ΕΜΠΡΟΣ!!

Ὅσοι θέλουν τὰ σώσουν τὴν ὑγείαν πρεπει να πινουν τὰ

ΔΙΝΑ ΚΡΑΣΙΑ ΚΑΛΔΟΥΝΗΣ

που ρίζουν μονον στους

Ἀνδρέα Κ. Γρηγορίου

ἢ **Ἁγιασσωτους**

συνοικία Πορτες

Μία ἐπιλογὴς νὰ σας πεσῃ. Ἐπίσης πωλεῖται Κονιακ των Ἐργοστασίων Παλαιμου *Φινοπουλου* και *Δουλου—Τσέρα* χυμοβακος και μανικας.

Ἰμαι ἑκτος συναγωνισμου. 4—15

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΚΗ

Ν. Γ. Κυριακίδου

Τὸ ἀτμόπλοιον «ΜΑΡΜΑΡΑΣ» ἀναχωρεῖ τὴν Παρασκευὴν 11 Ἰανουαρίου διὰ Κωνσταντζᾶν καὶ Ἰὐδείαν.

Πράκτωρ *Ε. Χριστοφίδου*

Παρόδος Τραπέζης Ἀθηνῶν

NON PLUS-ULTRA

Χάριν τῶν ἑορτῶν ἰις τοῦ

— **ΦΡΙΤΣ Ι. ΜΡΑΖ** —

Σκαλάκια

ἐφθασαν δλα τὰ εἴδη τῆς φωτογραφικῆς εἰς πλουσιωτάτην συλλογήν.

Τιμαὶ συναγωνιστοι. 3—3

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ κτῆμα ἄνω τῶν 50 στρεμμάτων κατάφυτον καὶ ὑγιεινότατον, κατάλληλον διὰ κατασκήνωσιν, κείμενον εἰς θέσιν Τζομπουρνιὲ, χωρὶς Μόριες. Πληροφορίαι παρὰ τῷ κ. Ν. Κ. Ψωρῷ. 2

COSULICH-LINE

Γραμμὴ Νέας Ὑόρκης

Εἰδοποιοῦνται οἱ ἔχοντες προσκλήσεις ἐξ Ἀμερικῆς (affidavit) διὰ τὸ ἔτος 1924 ὅπως ὑποβάλουν τούτος τὸ ταχύτερον εἰς τὸ ἐν Μυτιλήνῃ Πρακτορεῖον μας τὸ ὁποῖον εἶναι ἐξουσιοδοτημένον νὰ φροντίσῃ ὅπως ἐγκριθοῦν παρὰ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Προξενείου Ἀθηνῶν.

Ὁ Πράκτωρ
Νεο. Χ. Γιαννέλης

7—10

ΤΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΜΑΣ

Ἀριθ. 303 ΑΘΗΝΑΙ 8 Ἰανουαρίου, ὥρα 6.30

Ὁ σχηματισμὸς Κυβερνήσεως

Τὰ ἀναγραφέντα περὶ μελετωμένου σχηματισμοῦ κυβερνήσεως ὑπὸ τοῦ κ. Βενιζέλου τῇ συμμετοχῇ παραγόντων τῆς ἀντιπολιτεύσεως δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν ἂν οὐχὶ ἀνυπόστατα τοὐλάχιστον ὡς μὴ στηριζόμενα ἐπὶ ἐκδηλώσεων ἐπισήμως παρομοίων ἀκέφεων τοῦ κ. Βενιζέλου. Οἱ μᾶλλον προσκείμενοι πρὸς τὸν κ. Βενιζέλον πολιτικοὶ κύκλοι, ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος ἀποφεύγει νὰ ἐκδηλώσῃ τας ἐπὶ τοῦ προκειμένου σκέψεις του. Τὸ ἀποτέλεσμα τούτων θὰ ἐξαρτηθῇ προφανῶς ἐκ τῶν συσκέψεων του μετὰ τῶν διαφόρων ἀντιπολιτευτικῶν παραγόντων.

Προσπαθεῖ νὰ ἐπισύρῃ τὴν ἐμπιστοσύνην ὅλων

Αἱ μέχρι τοῦδε προσπάθειαι τοῦ κ. Βενιζέλου κατατείνουν εἰς τὸ νὰ προκαλέσουν συνεννόησιν ὅλων τῶν πολιτικῶν παραγόντων τῆς χώρας, πάσης ἀποχρώσεως, ἐπὶ ἐπιπέδου σεβασμοῦ τῶν πολιτικῶν ἀντιλήψεων ὅλων τῶν ὁμάδων, εἰς τρόπον ὥστε ἡ πολιτικὴ ζωὴ τοῦ τόπου νὰ ἐξαρθῇ εἰς βαθμὸν ἀξίων πολιτισμένου κράτους.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ κ. Βενιζέλος, προσπαθεῖ νὰ ἐπισύρῃ πρὸς ἑαυτὸν τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν πολιτικῶν ὁμάδων, παρέχων ἑαυτὸν ἐχέγγυον τῆς ἀμερολήπτου καὶ ὑπὸσυνθήκας ἀπολύτου ἐλευθερίας διενεργείας τοῦ ἐπὶ τοῦ πολιτειακοῦ δημοψηφίσματος, δεδομένου ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ κέντρον ἐξ οὗ ἐκπορεύεται ἡ ἀδιαλλαξία ὅλων τῶν κομμάτων.

Ἡ βουλγαρικὴ προκλητικότης

Τὸ ζήτημα τῶν δηλώσεων τοῦ Βουλγάρου ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐξακολουθεῖ νὰπασχολεῖ ζωηρῶς τὴν κοινὴν γνώμην τῶν Βαλκανίων καὶ ἰδίως τῆς Σερβίας.

Οἱ Σερβικοὶ ἰδίως κύκλοι δὲν θεωροῦν ὡς ἱκανοποιητικὸν τὸ δημοσιευθὲν νέον κείμενον τῶν δηλώσεων, εἰς τὸ ὁποῖον ὡς γνωστὸν ἐὲν ὑπάρχουν αἱ φράσεις αἱ ὁποῖαι ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἐπίσημος πρόκλησις τῆς Βουλγαρίας.

Ἡ ἀναχώρησις τοῦ Πλαστήρα

Ὁ κ. Πλαστήρας ἀνεχώρησε διὰ τοῦ Λαρισσαϊκοῦ σιδηροδρόμου κατευθυνόμενος εἰς Καρδίτσαν. Εἰς τὸν σταθμὸν ἐπιβιβάσεως τοῦ ἐγένετο ἐνθουσιώδης προπομπὴ ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐπιστήμων.

Ἡ πλημμύρα τοῦ Δηκουάνα

Τηλεγραφήματα ἐκ Παρισίων ἀγγέλλουσιν ὅτι ἐπεκτείνεται δεινῶς ἡ πλημμύρα τοῦ ποταμοῦ Δηκουάνα. Αἱ ἐκ τούτης ἀγρονικαὶ ζημίαι εἶναι ἀνυπολόγιστοι. Αἱ συγκοινωνίαι κατὰ τὸ πλεῖστον ἔχουν διακοπεῖ. Τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ κατεπλημμύρισαν τὰ ὑπόγεια τοῦ Καὶ Ντ'Ορσαί. Οἱ κάτοικοι τῶν ἀπειλουμένων συνοικιῶν φεύγουν πανικόβλητοι.

Τὰ κυβερνητικὰ μέτρα ἀποδείχθησαν ἀτελεσφόρητα.

Μ. ΡΟΔΑΣ

ΜΗ ΠΕΤΑΤΕ ΑΔΙΚΩΣ ΤΟ ΧΡΗΜΑ ΣΑΣ

Διατί νὰ ἀγοράζητε ἀκριβώτερα ὅταν τὸ ἴδιον ἀκριβῶς πρᾶγμα θὰ τὸ εὕρητε *40 ο|ο* εὐθυνότερα εἰς τὸ κατάστημα ὑφασμάτων

ΥΙΩΝ Ν. ΚΑΡΑΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ

τὸ ὁποῖον λόγῳ ἐκπεσμοῦ συναλλάγματος θὰ πωλήσῃ ὅλα τὰ εἴδη ὑφασμάτων καὶ πανικῶν μὲ

Μεγάλας, Πρωτοφανεῖς Ἐκπτώσεις.

Βελοὺρ Δελὲν ὁλόμαλλο τῶν κολλιτσῶν ἐργοστασίων ἀντὶ 125 μόνον 80.

Μάλλινα διπλόφαρδα καὶ Καπαρτίνες ὁλόμαλλες, διὰ Ταγὲρ ἀντὶ 60 μόνον 40.

Φανέλλες καὶ ρουχαλόπανα διπλόφαρδα ἀντὶ 18 καὶ 20 μόνον 10 καὶ 12

Ἐπίσης θὰ πωληθῶσιν εἰς τιμὰς ἀπιστεύτους εὐθὺς ἀς διάφορα *κομμάτια* μάλλινα, ἐπενδύτες, ρουχαλόπανα, λινὰ, σατὲν κλπ.

Τρέξατε ἐπαφεληθῆτε τῆς εὐκαιρίας, ἡ ἐπιχειρεῖς θὰ εἶνε κέρδος σας, χάριν δὲ τῆς πολυπληθοῦς πελατείας μας, ὁ ἐκπεσμὸς θὰ διαρκέσῃ μέχρι τέλη τοῦ ἔτους, μὰ μὰς ὁρισμένως. 7—8

ΕΚΠΕΣΜΟΣ ΔΙ' ΕΝΑ ΜΗΝΑ

στὴν "ΚΑΜΕΛΙΑ,,

ΔΗΜ. ΒΑΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ

"Ολα τὰ εἴδη τῆς χειμερινῆς ἐποχῆς. Ἐπιμήεια Βελοὺρ-δελαὶν, εἴδη πολυτελείας· γαρνιρίσματα, ψιλικὰ, Βαπτιστικὰ Στέφανα κτλ.

ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ

ΜΕΓΑΣ ΕΚΠΕΣΜΟΣ

Εἰς τὸ νέον καταστημα **Ε. Μουτάφη** καὶ **Γ. Ἰατρέλλη** ἐφθασαν Ἀγγλικὸ Κασμήρια μὲ σημερινὴν τιμὴν συναλλάγματος.

Κασμήρια ἀξίας 300 Δραχ. ἡ Γυάρδα θὰ πωληθῶσι μόνον				200	Δραχ.
»	» 250 »	»	»	170	»
»	» 200 »	»	»	120	»
»	» 150 »	»	»	85	»

Ἐπίσης θὰ πωληθῶσιν ἀπὸ σήμερον καὶ διάφορα εἴδη μανιφατούρας εἰς τιμὰς πολὺ ἐὐθυνὸς, ἤτοι κάμποτ, κασέδες, βαμβακερὰ φανέλλες, μάλλινα Βόϊον, καπαρτίνες καὶ ἄλλα διάφορα εἴδη.

Μὴν ἀπλῆ ἐπίσκεψις καὶ θὰ πεισθῆτε.

4—7 *«Κεντρικὴ Ἀγορὰ πλησίον Πηγαδάκη»*

ΖΗΤΗΣΑΤΕ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΠΟΤΟΠΟΙΪΑΣ

ΑΛ. Γ. ΣΑΛΑΤΕΛΛΗ

Ἐν Μυτιλήνῃ (Ἐπάνω Σκάλα)

ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΠΟΤΩΝ

Σίπουρο Μαστίχα Κονιὰκ Ἀνὶσὲρ	ΑΓΝΑ, ΕΚΛΕΚΤΑ **ΕΠΙΜΕΛΗΜΕΝΑ** ΔΟΚΙΜΑΣΑΤΕ	Κρασιὰ : Καλλονῆς Σάμου Σαντορίνης Ἥρου

ΗΡΧΙΣΕ ΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΤΟ ΝΕΟΝ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ & ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ

«Η ΑΙΓΛΗ»

(Κάτωθεν Χοροδιδασκαλείου Α. Κυριακοπούλου)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : **Β. ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΤΗ & Μ. ΜΑΛΑΚΟΥ**

ΘΑ βρῆτε τὰ καλλίτερα γλυκίσματα, κομμένα ἀπὸ ἰδικὸ τεχνίτη, μὲ ὕλικὰ πρώτης τάξεως. Μπύρες (ἀετὸς φαλὴν) καὶ ἀγνὰ ποτὰ μὲ φρεσκοτάτους μεζέδες. Ὅλα τὰ εἴδη ζαχαροπλαστικῆς. Περιποίησις προθυμοτάτη καὶ τελεία καθαριότης.

Ἐπιτελοῦνται καὶ ἰδιαίτεραι παραγγελίαι

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΑ ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ **ΦΑΜΑ & ΑΣΤΡΟΝ** ΑΠΟ ΚΑΠΝΑ ΑΓΡΙΝΙΟΥ